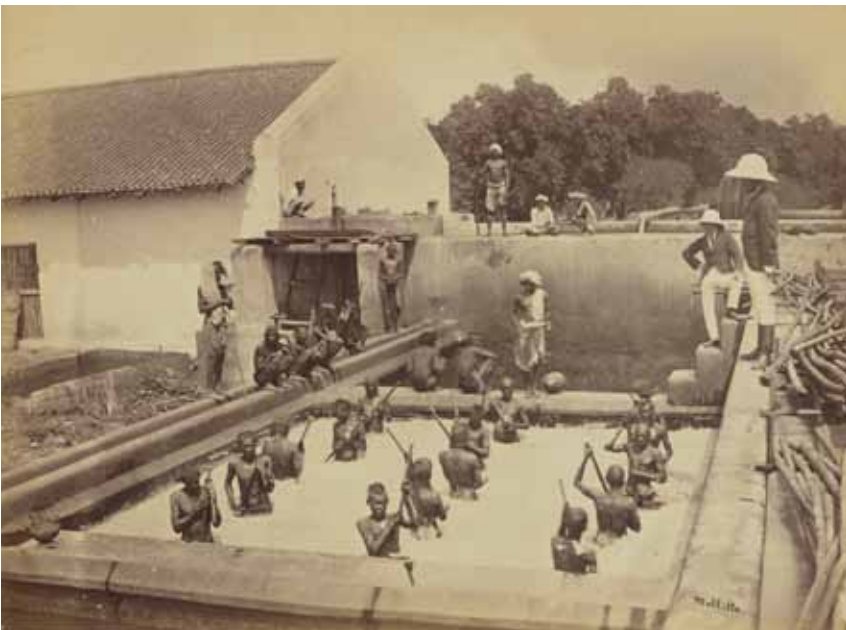

Op basis van de door het Zeeuws Archief bewaarde documenten en de rol die textiel en indigo hebben gespeeld in de slavenhandel en de vorming van de hedendaagse geglobaliseerde wereld, heeft Vulmsma drie series werken gerealiseerd die in de tentoonstelling *In the Hold* samenkomen. Het werk *Return* bestaat uit een reeks abstracte sculpturen die gebaseerd is op de coördinaten van het slavenschip *Vrouw Johanna Cores*. Voor elk van de 202 posities van het schip die tijdens de vierde reis in het logboek zijn bijgehouden, wordt één sculptuur van indigo vervaardigd waarvan bij Hotel Maria Kapel de eerste exemplaren getoond worden. Ieder sculptuur bestaat uit een volume van 26 kg indigo dat volgens een eeuwenoude methode is samengeperst tot solide blokken. Deze vorm wordt van oudsher gebruikt om de indigo geschikt te maken voor opslag en transport. De ruwe indigo die als grondstof dient voor de sculpturen heeft Vulmsma besteld bij een indigoarbeider in India waar dit natuurlijke product nog altijd op zeer arbeidsintensieve wijze wordt geproduceerd. Het volume grondstof dat nodig is (een representatie van 24 uur varen) vergt van hedendaagse indigo arbeiders 96 uur aan handmatig werk.

Hoewel indigo eeuwenlang in verschillende werelddelen gebruikt is, wordt de oorsprong van het cultiveren van de blauwe kleurstof in India gelegd, waar het ook haar naam

Een vitrine in de tentoonstelling *In the Hold* van Vincent Vulmsma toont een selectie achttiende-eeuwse boeken die inzicht geeft in hoe de Middelburgse Commerciale Compagnie (MCC) op minutieuze wijze de zogenoemde driehoeksreizen of slavenreizen, waar de handelsonderneming zich vanaf 1740 in specialiseerde, heeft vastgelegd. We zien de administratie van één van deze reizen: de vierde reis van het schip *Vrouw Johanna Cores* dat tussen 1751 en 1772 trans-Atlantische slavenhandel drijft. Van dag tot dag is alles keurig bijgehouden: de coördinaten, het weer, de windrichting, de gebeurtenissen op het schip. Van haar lading zijn veel details bekend: te lezen is dat de ruillading vanuit Middelburg bestaat uit onder andere ‘bruyn blaauw guinees’, ‘yzere staven’, ‘vaetjes buskruyd’ en ‘glase mokken’. De retourlading naar Nederland is ook bekend en bestaat naast suiker en koffiebonen uit vaten met in totaal 11281 Middelburgse pond (5276 kilo) aan ruwe indigo. De documenten tonen kortom een grote hoeveelheid aan gegevens. Anders is dat met de ‘tussenlading’, zoals de cargo van het tweede deel van de reis wordt genoemd. Deze lading bestaat uit tot slaaf gemaakte mensen die verruild zijn tegen de handelswaar die vanuit Middelburg is meegenomen. Vanaf dat moment zijn zij gereduceerd tot nummer en kennen bij hun veiling in de Nederlandse koloniën slechts nog een verdere specificatie van ‘man’, ‘vrouw’, ‘jongen’ of ‘meisje’.

Beating a vat by hand, 1877. Foto: Oscar Maillette (bron: The J. Paul Getty Museum)

Workers kicking indigo liquid to oxidize it, Tamil Nadu, India. Foto: Mary Lance (bron: bluealchemyindigo.com)

aan ontleent (van het Griekse woord *indikón* dat Indiaas betekent). Vanaf het moment dat door de zeevaart de handelaren in het Midden Oosten omzeild kunnen worden, stijgt de winstmarge van indigo en dus ook de vraag. Na de Portugezen, richten de Nederlanders en de Engelsen zich op de handel in dit luxeproduct. De Nederlanders maken daarbij handig gebruik van hun vestiging Batavia (nu Jakarta) en de hoeveelheden die naar Europa worden verscheept nemen al snel enorme proporties aan (Balfour-Paul 2000: 44).

In de zeventiende eeuw groeit de Europese vraag naar indigo zodanig dat de koloniën op grote schaal worden ingezet om indigo te verbouwen. De zware arbeid die nodig is voor de productie van indigo wordt 'opgelost' door lokale arbeiders onder dwang te laten werken en door de import van tot slaaf gemaakte mensen. Hierdoor ontstaat een handelsketen van indigo die zich over vier werelddelen spreidt en die zonder dwangarbeid en bloedvergieten niet had kunnen plaatsvinden. De in Azië met indigo gekleurde katoenen stoffen worden via Europa geëxporteerd naar Afrika om daar geruild te worden tegen tot slaaf gemaakte mensen. Deze mensen worden ingezet in de West-Indische koloniën om nog meer indigo te produceren ter consumptie in Europa. Met de stijging van de prijs van indigo verwordt het product zelf tot ruilmiddel en kan het geruild

worden tegen tot slaaf gemaakte mensen waarbij het gewicht van de indigo gelijkstaat aan het gewicht van een naakte Afrikaner (Balfour-Paul 2000: 59-60).

De werken in de serie *Guinea* richten zich op een ander deel van de historische keten van de wereldwijde handel. 'Guinees' is een type katoenen stof dat in India wordt vervaardigd om via Europa door slavenhandelaars als ruillading te worden geëxporteerd naar de Golf van Guinee. De socio-economische consequenties van de handel in guinees zijn groot en staan centraal in de opkomst van de industriële textielproductie in Europa (Kriger 2009: 105). Ook het ruim van het schip *Vrouw Johanna Cores* is tijdens haar vierde uitreis voor een groot deel gevuld met dergelijk Indiaas textiel. Het werk van Vincent Vulsma bestaat uit een serie jacquardgeweven stoffen van ongebleekt en in India met de hand gesponnen katoenen garens. De unieke weefbindingen van het werk zijn gebaseerd op de data uit de gedigitaliseerde logboeken van achttiende-eeuwse slavenschepen uit de vloot van de MCC. De combinatie van digitale data en processen en de materialiteit van het ruwe katoen resulteert in een stof die zichtbaar een hybride is tussen handwerk en digitale processen. De omzetting van de binaire data naar de geweven stof is zo precies dat je kunt spreken van dataopslag in het weefsel. Ook hier verwijst de presentatie van het werk

naar de geschiedenis van handel en transport doordat de stoffen op rollen worden getoond die naar gelang de tentoonstellingsruimte het toelaat kunnen worden uitgerold. De lengte van de stof wordt bepaald door de digitale bestandsgrootte per schip en varieert per werk. Elk werk is een artistieke vertaling van de informatie in het logboek en reflecteert op de processen van abstractie die horen bij logistieke operaties en de effecten hiervan op de materiële realiteit.

De serie *Voyage #3,...,#10* bestaat uit een verzameling Indiaas en (antiek) Afrikaans textiel die handgeweven, hand gesponnen en met plantaardig indigo geverfd zijn. Ook hier is het schip *Vrouw Johanna Cores* als uitgangspunt genomen en voor ieder werk in de serie zijn de coördinaten van één van de acht driehoeksreizen van dit schip gebruikt. Een laser cutter heeft de indigo grotendeels uit de stof weggebrand en maakt daarmee de dagelijks in het logboek bijgehouden coördinaten van het schip zichtbaar. Subtiel als het werk is, is duidelijk de bekende vorm van de driehoeksreizen te herkennen. De bewegingen van de laser cutter volgen een grid dat overeenkomt met de geografische opdeling van de aarde in meridianen: het denkbeeldige patroon van lijnen en vlakken dat het mogelijk maakt elke locatie op het aardoppervlak te specificeren en door middel van deze abstracties de wereld te kunnen navigeren en er controle op uit te oefenen. De werken

doen door het herkenbare patroon denken aan een kaart, zij het niet dat tijdens het proces de stof met de hand moet worden verschoven en er hierdoor imperfecties in het grid zichtbaar zijn.

Door de coördinaten van de routes van Nederlandse handelsschepen uit een digitale database en uren van arbeid om te zetten in fysieke vormen, koppelt Vulsma de processen van arbeid en productie aan (de geschiedenis van) de trajecten van transport en handel. Er wordt weleens gesteld dat het grootste geweld dat de tot slaaf gemaakte mensen is aangedaan gelegen is in hun reductie tot nummer, handelswaar, tot ding, dat het onmenselijk maken van een mens de grootste misdaad is. De 'westerse beschaving' is trots op haar wetenschap die als rationeel gezien wordt en een belangrijke rol heeft gespeeld in de ontwikkeling van het kapitalistische systeem dat nu de hele wereld omvat. Vulsma heeft in zijn werk de methode van rationele abstractie tot het uiterste doorgevoerd en zichtbaar gemaakt in een voor hem kenmerkende minimalistische beeldtaal. Het is een beeldtaal die we kennen in de kunst en die als typerend voor een westers idee van schoonheid en rationaliteit gezien kan worden. Echter, de minimalistische vorm en presentatie wijzen ons hier juist op datgene dat ontbreekt: de mensen die bij deze handel betrokken waren en de vele uren van fysieke arbeid die voor de materialen die

gebruikt zijn nodig zijn. De moderne vormentaal waarmee de routes zijn gecondenseerd en vertaald zijn naar de tentoonstellingsruimte impliceren een geschiedenis van geweld waar de kunst – als uiting van diezelfde moderniteit – medeplichtig aan is. De logica van de tentoonstellingspraktijk wordt hier kortom ingezet om deze medeplichtigheid van de infrastructuur van de kunstwereld aan te kaarten en reflecteert op de processen van outsourcen en distributie die onderdeel uitmaken van de hedendaagse artistieke productie.

Het werk *Return* neemt deze reflectie nog een stap verder door zelf ook logistieke condities te formuleren en een route uit te stippelen. Voor iedere presentatie van het werk zal nieuwe indigo worden geïmporteerd die - samengeperst tot unieke sculpturen - steeds weer andere coördinaten representeren totdat de gehele route van het schip in blokken indigo vertaald is. Hierdoor creëert het werk een eigen keten en legt een relatie bloot tussen de logica achter historische handelsoperaties en de hedendaagse aaneenschakeling van productie en presentatie binnen het netwerk van de internationale kunstwereld. De arbeiders in India die de ruwe indigo voor Vulsma produceren worden op deze manier bij iedere presentatie opnieuw betrokken en zijn een integraal onderdeel ervan. De verhouding tussen hun rol en die van Vulsma is gelijk aan de wereldwijde verdeling van arbeid zoals deze sinds de zestiende

eeuw is ontstaan en waarbij Azië de ‘fabriek van de wereld’ is (Nimako 2011: 55). Het zijn de producten die daar en elders door relatief goedkope krachten - en niet altijd onder goede omstandigheden - worden geproduceerd die ter gemak en vermaak in het Westen gebruikt worden. Het is een ongelijke symbiotische relatie waar wij allen voortdurend gebruik van maken zonder ons er echt bewust van te zijn en die Vulsma om die reden reproduceert en zichtbaar wil maken.

De tentoonstelling *In the Hold* stelt vragen over de verwevenheid van hedendaagse sociale, economische en culturele structuren met de geschiedenis van het kapitalisme gevormd door imperialistische logistieke systemen en de handel in tot slaaf gemaakte mensen. In hoeverre is de hedendaagse kunstpraktijk medeplichtig aan de voortzetting van de ongelijke wereldwijde machtsverhoudingen? Zeker is in ieder geval dat de autonomie van het kunstwerk en neutraliteit van de tentoonstellingsruimte geen *terra nullius* zijn die beschreven of geclaimd kunnen worden zonder een besef van de geschiedenis en van de routes die genomen zijn om hier te komen.

Lengte- en breedtegraad coördinaten van het schip *Vrouw Johanna Cores*. Gedigitaliseerde database van Britse, Nederlandse, Franse en Spaanse scheepslogboeken van 1750 tot 1850 (bron: CLIWOC)

ShipName	Distance	dLatDeg	dLatMin	dLatSec	dLatNan	dLongDeg	dLongMin	dLongSec	dLongNan	LatDeg	LatMin	LatSec
HAL	8.8	47	37	0	N	348	38	0	E	HAL	HAL	HAL
HAL	8	47	18	0	N	348	34	0	E	47	14	0
HAL	4.3	47	1	0	N	348	38	0	E	HAL	HAL	HAL
HAL	11	47	38	0	N	348	17	0	E	HAL	HAL	HAL
HAL	11.8	48	14	0	N	350	17	0	E	HAL	HAL	HAL
HAL	16	48	37	0	N	351	37	0	E	48	44	0
HAL	28	48	44	0	N	354	47	0	E	48	0	0
HAL	34	48	33	0	N	358	1	0	E	HAL	HAL	HAL
HAL	38	48	33	0	N	1	41	0	E	48	0	0
HAL	27	48	0	0	N	4	38	0	E	HAL	HAL	HAL
HAL	18.3	48	32	0	N	6	18	0	E	HAL	HAL	HAL
HAL	14	48	38	0	N	7	37	0	E	48	28	0
HAL	8	48	45	0	N	8	22	0	E	HAL	HAL	HAL
HAL	8.8	48	7	0	N	8	10	0	E	HAL	HAL	HAL
HAL	2.5	48	13	0	N	9	34	0	E	HAL	HAL	HAL
HAL	8	48	24	0	N	9	48	0	E	HAL	HAL	HAL
HAL	8.5	48	28	0	N	10	38	0	E	HAL	HAL	HAL
HAL	10.5	48	28	0	N	11	38	0	E	HAL	HAL	HAL
HAL	8	48	33	0	N	12	4	0	E	50	0	0
HAL	18.30	48	18	0	N	9	48	0	E	48	34	0
HAL	6.8	48	20	0	N	9	18	0	E	48	18	0
HAL	8	48	34	0	N	9	31	0	E	48	38	0

Grootboek *Vrouw Johanna Cores*, vierde reis (1758-1759), (bron: Zeeuws Archief, Archief MCC, inv.nr. 1223, p. 29)

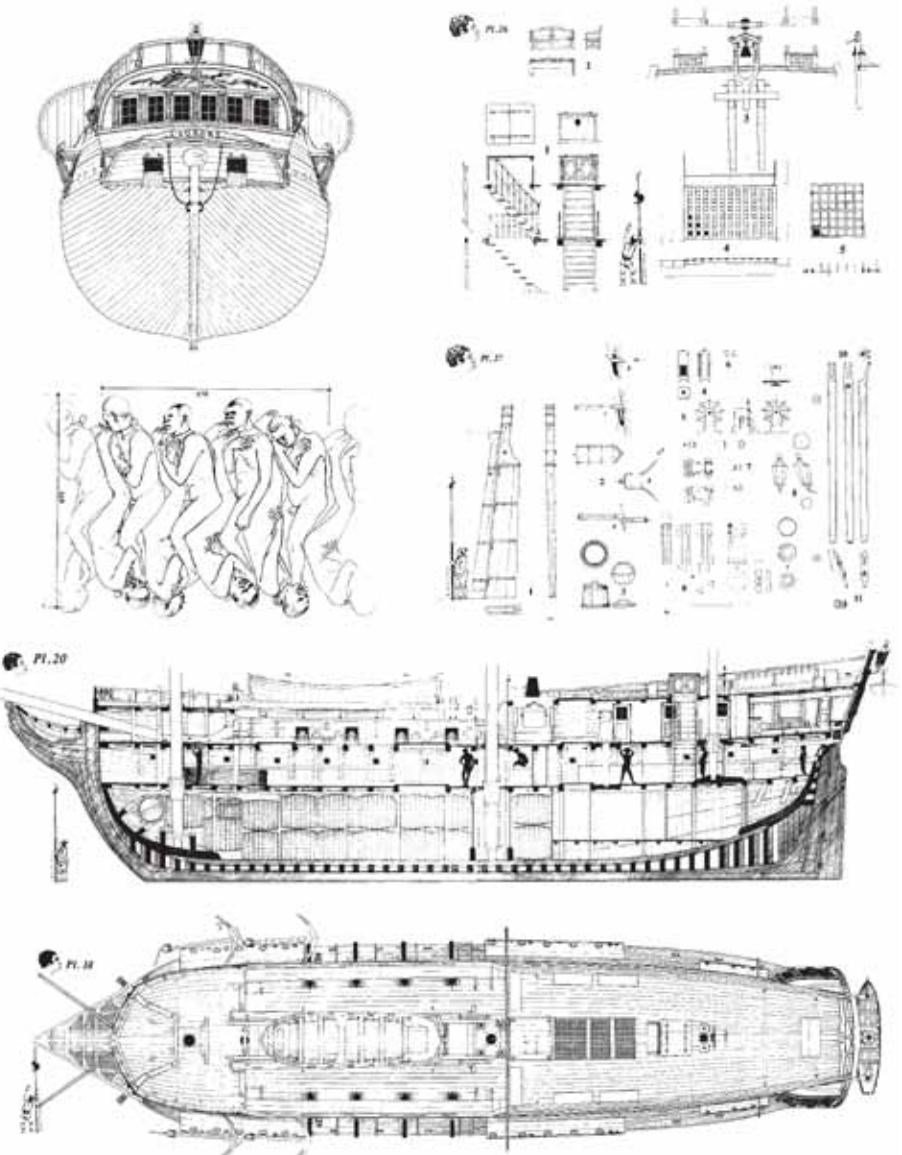
MV	IM	Sancti Matthei
23	22	32
Den 8. October		
N ^o 74		
133	gewoon	44
124	maatjes kandy	86
132	blauwe gencet	35
12	lange ingelings	78
13	blauwe de de	52
13	top teyle	74
14	voorde bayoetey	100
13	blauwe phalle	28
13	bequet zelle	32

Vincent Vulsma, *Return 25°46' 59.99888" N 75°30' 0" W*
(10071759), 2017-ongoing (detail)

Vincent Vulsma, *Voyage #6 (1762-1763)*, 2017 (detail)

Slaventransport (bron: Jean Boudriot, *Traite et navire négrier L'Aurore*, 1784)

Vincent Vulisma, *In the Hold*, 2018

Blokken natuurlijk indigopigment

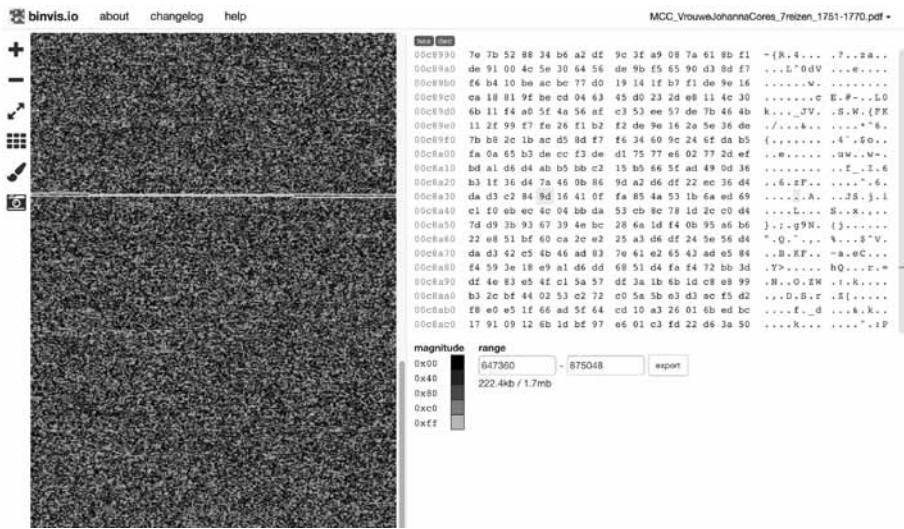
Google Earth visualisatie van de posities van het schip *Vrouw Johanna Cores* (1751-1772)

Vincent Vulisma, *Guinea* (1756-1773) [1, 9 MB], 2017 (detail)

Logboeken *Vrouw Johanna Cores*, vierde reis (1758-1759), Zeeuws Archief, Archief MCC, inv.nr 1222, 1223, 1227.2, 1227.3

A display case in the exhibition *In the Hold* by Vincent Vulsma contains a selection of eighteenth-century books that show how the Middelburgse Compagnie (MCC) meticulously recorded its part in the triangular trade or slave trade, in which the company specialised from 1740. We see the administration of one of these journeys: the fourth voyage of *Vrouw Johanna Cores*, which plied the transatlantic slave trade from 1751 to 1772. The day-to-day business of the voyage is carefully recorded: the coordinates, the weather, the wind direction, the events on board the ship. Much is known about her cargo: we can read that the items brought from Middelburg to be traded included ‘*bruyn blaauw guinees*’, ‘*yzere staven*’, ‘*vaetjes buskruyd*’ and ‘*glase mokken*’ (‘brown-blue Guinea’, ‘iron bars’, ‘barrels of gunpowder’ and ‘glass mugs’). The cargo brought back to the Netherlands is also known: as well as sugar and coffee beans, it included barrels containing a total of 11,281 Middelburg pounds (5,276 kg) of raw indigo. In short, the documents contain a great deal of information. This is not the case however for the ‘Middle Passage’, as the second leg of the voyage was known. The cargo during this leg consisted of enslaved people, who were traded for the goods brought from Middelburg. From that moment, they were reduced to a number and were further referred to only as

‘man’, ‘woman’, ‘boy’ or ‘girl’ when auctioned in the Dutch colonies.

Vulsma has created three series of works based on documents preserved by the Zeeland Archives, and the role played by textiles and indigo in the slave trade and the development of the contemporary, globalised world. These works are shown together in the exhibition *In the Hold*. The work *Return* consists of a series of abstract sculptures based on the coordinates of the slave ship *Vrouw Johanna Cores*. One indigo sculpture will be created for each of the 202 positions recorded in the ship’s log during her fourth voyage. The first examples of these are shown at Hotel Maria Kapel. Each sculpture consists of a volume of 26 kg of indigo, which has been compressed into solid blocks using an age-old technique. This form was traditionally used to make the indigo suitable for storage and transport. Vulsma ordered the raw indigo used to make the sculptures from indigo workers in India, where this natural product is still produced in a very labour-intensive way. The volume of raw material required for each sculpture (which represents 24 hours at sea) requires modern-day indigo workers to carry out 96 hours of manual labour.

Although indigo has been in use in various continents for centuries, the cultivation of the blue dyestuff began in India, to which it also owes its

name (from the Greek word *indikón*, which means Indian). From the time it became possible to bypass traders in the Middle East by sea, the profit margin on indigo increased, and thus also demand. Following the Portuguese, the Dutch and English became involved in the trade in this luxury product. The Dutch made effective use of their colony Batavia (now Jakarta), and soon vast quantities of the substance were being shipped to Europe (Balfour-Paul 2000: 44).

In the seventeenth century, the European demand for indigo increased to such an extent that the colonies began to be used for the large-scale cultivation of indigo. The problem of finding the heavy labour necessary to produce indigo was 'solved' by forcing local labourers to work, and by importing enslaved people. This gave rise to an entire trading system based around indigo, which spread across four continents and which could not have arisen without forced labour and bloodshed. The cotton fabric dyed with indigo in Asia was exported to Africa via Europe, where it was traded for enslaved people. These people were subsequently put to work in the West Indian colonies to produce even more indigo for consumption in Europe. As the price of indigo rose, the product itself became a form of currency that could be exchanged for enslaved people, with the weight of the indigo being equal to the weight

of one naked African (Balfour-Paul 2000: 59-60).

The works in the series *Guinea* focus on another element of the historical global trading chain. 'Guinea cloth' was a type of cotton fabric produced in India to be used by slave traders as a trading cargo for export to the Gulf of Guinea via Europe. The trade in Guinea cloth had major socio-economic consequences, which had a profound effect on the rise of industrial textile production in Europe (Kriger 2009: 105). The hold of *Vrouw Johanna Cores* was also largely filled with this Indian cloth during her fourth outward voyage. The work of Vincent Vulmsa consists of a series of jacquard woven fabrics made from unbleached cotton yarn spun by hand in India. The unique weaves of the work are based on data from the digitised logs of eighteenth-century slave ships of the MCC fleet. The combination of digital data and processes with the materiality of the raw cotton results in a fabric that is visibly a hybrid of craft and digital processes. The transfer of binary data to the woven fabric is so exact that the fabric can be seen as a form of data storage. Here too, the presentation of the work refers to the history of trade and transport, as the fabrics are displayed on rolls that can be rolled out as far as the dimensions of the exhibition space permit. The length of the fabric is determined by the digital file size for each ship,

and varies from work to work. Each work is an artistic interpretation of the information contained in the log, and reflects on the processes of abstraction inherent in logistical operations and their effects on material reality.

The series *Voyage #3,...,#10* consists of a collection of Indian and (antique) African textiles that are hand-woven, hand-spun and dyed with natural indigo. Once again, the *Vrouw Johanna Cores* serves as a point of departure: the coordinates of one of the eight triangular voyages are used for each work in the series. A laser cutter has burnt most of the indigo out of the fabric, exposing the daily coordinates of the ship recorded in the log. As subtle as the work is, the familiar shape of the triangular voyages can still be recognised. The movements of the laser cutter follow a grid pattern, which corresponds to the geographical division of the earth into meridians: the imaginary pattern of lines and areas that makes it possible to specify any point on the surface of the earth, and to facilitate and control the navigation of the world using these abstractions. This familiar pattern means that the works resemble a map, were it not for the fact that the fabric must be moved by hand during the process, leading to visible imperfections in the grid.

By translating the coordinates of the voyages of Dutch trading ships from a digital database, and hours

of labour, into physical forms, Vulmsa links the processes of labour and production to (the history of) transport and trading routes. It is sometimes said that the greatest violence to which enslaved people were subjected stems from their reduction to a number, goods to be traded, things, that to dehumanise a human being is the greatest crime. 'Western civilisation' is proud of its science, which is seen as rational and which played an important role in the development of the capitalist system that now encompasses the entire world. In his work, Vulmsa has pursued the method of rational abstraction to its limits, and has expressed it using the minimal visual language characteristic of his practice. It is a language that is familiar in art, and which can be seen as typical of a Western idea of beauty and rationality. Here however, the minimal form and presentation draw our attention to that which is missing: the people involved with and caught up in this trade, and the many hours of physical labour required to produce the materials used. The modern visual language used to condense the routes and translate them into works in an exhibition space implies a history of violence in which art – as an expression of this same modernity – is complicit. In short, the logic of exhibition practice is used here to highlight this complicity of the infrastructure of the art world, and reflects on the processes

of outsourcing and distribution associated with contemporary artistic production.

The work *Return* takes this reflection a step further by formulating its own logistical conditions, and tracing out a route. Each time the work is presented, new indigo will be imported, which – compressed into unique sculptures – will represent different coordinates each time, until the entire route of the ship has been visualised as blocks of indigo. In this way, the work creates its own chain and exposes the relationship between the logic of historical trade operations and the contemporary chain of production and presentation within the network of the international art world. This process means that the workers in India who produce the raw indigo for Vulsma are involved in each new presentation, and become an integral part of it. The relationship between their role and that of Vulsma equates to the global division of labour that has existed since the sixteenth century, in which Asia is ‘the world factory’ (Nimako 2011: 55). Products are produced there and elsewhere by relatively cheap labour – and not always under good conditions – for the convenience and entertainment of the West. It is an unequal symbiotic relationship, which we all constantly benefit from without really being aware of it. This is the motivation behind Vulsma’s desire to reproduce and expose this relationship.

The exhibition *In the Hold* asks questions about how contemporary social, economic and cultural structures are interconnected with the history of capitalism, formed as it is by imperialist logistical systems and the trade in enslaved people. To what extent is contemporary artistic practice complicit in the perpetuation of unequal global power relationships? One thing is certain: the autonomy of the artwork and the neutrality of the exhibition space are no *terra nullius* to be inscribed or claimed without an understanding of history and the journeys taken to arrive here.

Hotel Maria Kapel (HMK)
Residency / Expo / Cinema

Korte Achterstraat 2a
1621 GA Hoorn – NL
+31 (0)229 752252
www.hotelmariakapel.nl
office@hotelmariakapel.nl

Openingstijden:
Woensdag – zaterdag, 13 – 17 u

Tekst
Irene de Craen

Grafisch ontwerp:
Julie Héneault
(type-design and logo: Multitude/Klaas Melenhorst)

Fotografie tentoonstelling:
Noortje Knulst

Vertaling NL > EN:
Chris Meighan

Drukker:
Raddraaier, Amsterdam

Met dank aan:
Caroline Boot, Timo Demollin, Eline Groeneweg-Bhatt, Antonio Jose Guzman, Elisa van Joolen, Anbalagan Manickam, Judith Peskens, Pieter Paul Pothoven, Hitesh Rawat, Zofia Skoroszewska, TextielMuseum Tilburg, Avani Varia, Tom & Elisabeth Vulsma, Westfries Museum Hoorn, Frank de Wind, Zeeuws Archief

Bronnen:
Balfour-Paul, Jenny. *Indigo*. London: British Museum Press, 2000.

Kruger, Colleen. ‘Guinea Cloth’: Production and Consumption of Cotton Textiles in West Africa, before and during the Atlantic Slave Trade.’ In: Riello, Giorgio, Prasanna Parthasarathi (red.), *The Spinning World: A Global History of Cotton Textiles, 1200-1850*, Oxford University Press, 2009:105-126.

Nimako, Kwame, Glenn Willemsen. *The Dutch Atlantic. Slavery, Abolition and Emancipation*. London: Pluto Press, 2011.

